

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dünyada küresel iklim krizinin etkileri her geçen gün daha ağır şekilde hissedilirken sonuçları aynı zamanda bir eşitsizlik sorununu da beraberinde getirmektedir. Küresel ısınma sonucu izlenen mevsimsel etkiler, kuraklık, su ve gıda temininin zorlaşması, toplumun dezavantajlı kesimlerini öncelikli olarak etkilemektedir. İklim krizinde sorumluluğu olan sermaye gruplarının, ulusal ve uluslararası yönetim kademelerinin iklim krizinden daha az etkilendiği, önlem almada daha avantajlı olduğu gerçeği, uyum sürecinde toplumsal adaletin göz ardı edildiğini ortaya koymaktadır. Küresel iklim krizinin dezavantajlı toplumsal gruplar üzerindeki etkilerinin belirlenmesi, yaşanan toplumsal adaletsizliğin önüne geçilerek gerekli önemlerin alınması ve iklim krizinin uyum aşamasında eşit ve adil bir süreç izlenmesi için, Anayasa'nın 98. Maddesi ve TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.03.01.2024

Ali Gökçek
İSTANBUL M.V.

Kadim Durmaz
TOKAT M.V.

Ömer Gethur Goner
Samsun M.V.

Dr. Jale Nur SÜLLÜ
CHP Eskişehir Milletvekili

Nail Giler
KOCAELİ M.V.

Sergio Öner Arici
MUTLU M.V.

Deniz YAVUZYILMAZ
Zonguldak Milletvekili

Hacer ÖZTÜRK
BURSA MİLLETVEKİLİ

Fisunur Hızal
MUTLU M.V.

U. İ. İ. İ.
LİTKE GÖKNÖR
Eskişehir M.V.

Servet Mullaoglu
HATA M.V.

Nurhayat Altın Kayaşlı
BURSA M.V.

Dr. Aliye GÖRMEZ
ANTALYA M.V.

CHP Eskişehir Grup Başkanlığı

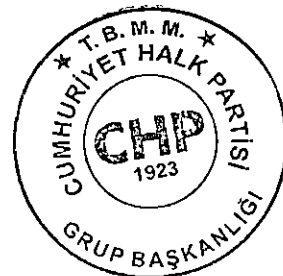
GEREKÇE

İklim krizinin etkisiyle dünyanın dört bir yanında insanlar topraklarını, sularını, ormanlarını ve geçim kaynaklarını kaybetmektedir. Tüm canlılar iklim değişikliğinin yaratacağı felaketlere ve sürdürülebilir yaşam pratiklerini tehdit eden çevre tahribatına karşı korunmak için yoğun bir mücadele içerisinde. Sanayi devriminin ardından insanlık, yaklaşık olarak 2 milyar ton karbon salımına neden olmuştur. Gerek coğrafi gerekse ekonomik olarak savunmasız ülkeler, şehirler ve canlılar iklim krizinin sonuçlarından öncelikli olarak etkilenmeye, artan etkileri sonucunda daha ağır bilançolarla karşı karşıya kalmaya başlamışlardır. İklim krizinin etkileri coğrafi ve sosyoekonomik koşullara bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Sosyoekonomik açıdan gelişmiş ülkeler ve şehirler, olası felaketler sonrasında ekonomik, sosyal olarak gelişmemiş coğrafyalara kıyasla daha hızlı yaraları sarmakta ve iklim krizine daha duyarlı politikalar üretmektedir.

Türkiye'nin mekânsal coğrafyası eşitsizlikler ve dengesizlikler coğrafyasıdır. Ülke nüfusu, ülke mekânında dengeli bir şekilde dağılmamaktadır. Sermaye ve kentsel merkezler belli bölgelerde yoğunlaşmış durumdadır. Dünyanın gelişmiş ülkelerinde nüfus şehirlere sağlıklı dağılırken Türkiye'de toplam nüfus merkezlere yığılmıştır. Bu tablo ülkenin mali, teknik ve kurumsal kapasitesini aşan mekânsal planlama ve yönetim sorunu oluştururken doğal afet ve iklim krizinin etkilerine karşı direnç kazanması olanaksız hale gelmektedir. Yığılma alanları, bir coğrafi bölgenin yenilenebilir doğal kaynakları üretme kapasitesinin göstergesi olan biyolojik kapasiteyi aşan kaynak talebi oluştururken, kaynakları karşılamak için de kendi bölgesinde kayda değer bir ekosistem tahribatı yaratmaktadır. Kaynak yetersizliği beraberinde diğer bölgelerden kaynak transferini de zorunlu kılmakta ve çevre tahribatı artmaktadır. Kaynak talebi ve kaynaklara ulaşımında yaşanacak sorunlar öncelikle ekonomik açıdan yetersiz bölgeleri, orta ve alt ekonomik sınıfları, kadın, yaşlı, engelli, çocuk ve hayvanları; özetle dezavantajlı grupları etkileyecektir. İklim krizine uyum, eşitsizlik ve adaletsizliklerinden arınabildiği ölçüde olanaklı hale gelebilecektir. İklimsel açıdan adalet boyutu olmayan uyum yetersiz kalacaktır.

30 Kasım-12 Aralık 2023 tarihleri arasında Dubai'de Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansı (COP28) için ülkeler bir araya gelmiştir. Türkiye, katıldığı konferansta iklim adaleti ve dezavantajlı gruplar ile ilgili başlıkların yer aldığı Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Adil Geçiş ve İklim Eylemi Ortaklığı, İklim, Yardım, Toparlanma ve Barış Bildirisi, İklim, Doğa ve Toplum Bildirisi gibi bildirilere imza atmamıştır. Oysa ki, iklim krizinin başta kadınlar olmak üzere yarattığı yoksulluk, iklim göçü ve gıda güvenliği ile ilgili endişeler her geçen gün artmaktadır. İklim değişikliğiyle mücadele için, finansal taahhütlerin, risk altındaki dezavantajlı gruplara odaklanarak adil bir uyum sürecinin gerçekleşmesi gerekmektedir.

Bu gerçekler doğrultusunda iklim krizinden artarak etkilenmeye devam eden Türkiye'de dezavantajlı grupların yaşadığı sorunların saptanması ve ilerleyen aşamalarda oluşacak tehditlerin belirlenmesi ve gerekli önlemlerin alınması için, Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

403... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
Halat Öncü	Nerim Milletvekili	
Deniz DEMİK	Ankara Milletvekili	
Aşkın GENÇ	KAĞITCI	
Tekin BINGÖL	Ankara MU	
Ediz İN	Edirne MU	
GİZEM ÖZCAN	Muşla MU.	
ULAS KARASU	Sivas MU	
Berkant KURT	Aydın MU	

